

ORMANSIZLAŞMANIN ÖNLENMESİ TÜZÜĞÜ SON DURUM

OSBÜK'ün tarafımıza ilettiği, T.C. Ticaret Bakanlığı Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü'nün yazısından alınan metin, aşağıda yer almaktadır.

Malumları olduğu üzere, Ormansızlaşmanın Önlenmesi Tüzüğü (EUDR) soya, sığır eti, palm yağı, ahşap, kakao, kauçuk, kahve gibi temel ürünler ile bunlardan elde edilen çikolata, deri, mobilya, lastik ve benzeri işlenmiş ürünlerin AB pazarına girişinde, ürünlerin ormansızlaşmaya yol açmadığına ilişkin özen yükümlülüğünü zorunluluğu getirilmektedir. 2024 yılının sonunda uygulama sürecindeki güçlükler dikkate alınarak 30 Aralık 2024 olan yürürlük tarihi 12 ay ertelenmiş, uygulama 30 Aralık 2025 itibarıyla başlamasına karar verilmiştir.

Diğer taraftan, Avrupa Komisyonu tarafından 21 Ekim 2025 tarihinde söz konusu mevzuata ilişkin, basitleştirme ve erteleme teklifi sunulmuştur. Komisyon tarafından sunulan teklifte, büyük ve orta ölçekli işletmeler için yürürlük tarihi 30 Aralık 2025 olarak korunmuş, uygunluk denetimlerinin başlangıcı 30 Haziran 2026 olarak öngörülmüştür. Mikro ve küçük işletmeler için uygulama tarihinin 6 ay ertelenerek, 30 Aralık 2026'ya ertelenmesi önerilmiştir. **Söz konusu öneri, AB Konseyi ve Avrupa Parlamentosu tarafından yeterli bulunmamış, mevzuatın uygulama süresinin ertelenmesine ilişkin AB Konseyi pozisyonu 19 Kasım 2025 tarihinde, Avrupa Parlamentosu pozisyonu ise 26 Kasım 2025 tarihinde oluşturulmuştur.**

Bu defa, Avrupa Parlamentosu ve AB Konseyi 4 Aralık 2025 tarihinde mevzuatın revizyonu konusunda geçici bir siyasi anlaşmaya varmışlardır. Söz konusu anlaşmaya göre:

- **Tüm işletmeler için uygulama takvimi bir yıl ertelenmektedir. Buna göre büyük ve orta ölçekli işletmeler için yürürlük tarihinin 30 Aralık 2026; mikro ve küçük işletmeler için ise 30 Haziran 2027 olması öngörülmektedir.**

- Kabul edilen değişiklikler ile, tüm operatörler tarafından sunulacak özen yükümlülüğü beyanları ve basitleştirilmiş beyanlar için beklenen hacmi karşılayabilmesi amacıyla bilgi teknolojileri sistemindeki veri yükü azaltılacaktır.

- Anlaşma uyarınca, özen yükümlülüğü beyanı sunma sorumluluğu **yalnızca ürünü ilk kez piyasaya arz eden operatörlere** ait olacaktır. Tedarik zincirinin aşağı ya da son aşamasındaki operatörler ve tacirler (downstream operators) artık özen yükümlülüğü beyanı sunmayacak ve tedarik zincirinde referans numaralarını iletmek zorunda olmayacaktır. Yalnızca aşağı yönlü ilk aktör, ilk özen yükümlülüğü beyanının referans numarasını toplamaktan ve saklamaktan sorumlu olacak ve bunu tedarik zincirin aşağısına iletmeyecektir.

- **Düşük riskli ülkelerdeki mikro ve küçük birincil operatörler tek seferlik basitleştirilmiş beyan sunabilecektir.** Bu beyan, bilgi sistemine özen yükümlülüğü beyanı sunma zorunluluğunun yerini almakta, gerekli bilgiler AB veya Üye Devlet mevzuatı kapsamında oluşturulan veri tabanlarında halihazırda mevcutsa ve Üye Devletler bu bilgileri EUDR bilgi sistemine aktarıyorsa, mikro ve küçük birincil operatörler bu basitleştirilmiş beyanı sunmaktan muaf tutulacaktır.

- **Kitaplar, gazeteler ve basılı görseller gibi belirli basılı materyallerin,** bu ürünlerle ilişkili ormansızlaşma riskinin sınırlı olması nedeniyle, **düzenleme kapsamından çıkarılması** konusunda anlaşmaya varılmıştır.

- Ayrıca, 30 Nisan 2026 tarihine kadar Komisyon'un özellikle mikro ve küçük operatörler açısından düzenlemenin etkisini ve idari yükünü değerlendiren bir rapor sunması üzerinde de mutabakata varılmıştır.

Bundan sonraki aşamada, geçici anlaşmanın yürürlüğe girmeden önce hem Parlamento hem de Konsey tarafından resmi olarak onaylanması ve 2025 yılı sonuna kadar AB Resmi Gazetesi'nde yayımlanması gerekmektedir.